

Školní výlety

Žáci našich škol si dnes neumějí asi představit konec školního roku, který by nebyl oslaven školním výletem nebo turistickým putováním. Mají přitom možnost navštívit zajímavá a památná místa své vlasti, poznávat historické památky, přírodní krásy i další zajímavosti. Ti mladší ze základních škol jezdí na jednodenní výlety v rámci okresu nebo bližšího okolí, starší ročníky jedou na dva i tři dny na některá vzdálenější místa.

Jezdí se vlakem nebo autobusy, podnikají se pěší i cyklistické túry. Všímám si, jak mnoho už děti znají z cest s rodiči o dovolené apod. Mnoho rodin má dnes k dispozici automobil, i když jeho užívání je v současnosti neúnosně drahé. Děti jezdívají s rodiči dokonce do zahraničí i k moři. Jezdí se do Španělska, do Chorvatska, do Řecka atd. Samotné cestování není dnes už dětem žádnou vzácností. Ale společný výlet s třídním kolektivem to je přece jenom něco jiného, co v mladém člověku zanechává pěkné vzpomínky a někdy zážitky i na velmi dlouhou dobu. Někdy možná na celý život.

Značně jiné to ovšem bylo v minulých dobách. I tehdy se chodilo a někdy dokonce i jezdilo na školní výlety. O jiných výletech nebo cestování se většině dětí vůbec ani nesnilo. Ve školní kronice Obecné školy ve Vesci jsem četl o jednom školním výletu na ukončení školního roku, kdy jeden místní rolník zapřáhl do svého žebříňáku pár koní a odvezl celou školní výpravu na výlet. Chlapci před výletem ozdobili žebříňák mladými břízkami. Železnými ráfy okovaná kola povozu drkotala a rachotila po hrbolatých silnicích a cestách.

Jelo se na Trosky a potom na hrad Kost. Pro žáky to byla veliká událost, o které se v obci potom ještě dlouho hovořilo. Mnohé dítě ještě nikdy „tak daleko“ nebylo. Po šťastném návratu vzpomínky a vyprávění nebraly konce.

Jindy se děti selským povozem vyvezly jen na kus cesty a pak už putovaly dále pěšky se svým starým učitelem, který jim po cestě vyprávěl o přírodě, o jejich krásách a zajímavostech, učil je lásce k vlasti a k rodnému kraji, učil je poznávat stromy, keře i květiny. Líčil jim historii, povídal si o Husitech a jejich bojích. Při návratu přijel pro žáčky na kus cesty zase žebřinový povoz, protože nohy bolely a děti byly dlouhým putováním v letním horku a nasloucháním učitelovu výkladu již značně unavené.

To bylo ještě za starého Rakousko - Uherska a v začátcích první republiky. Teprve později, před druhou světovou válkou, začalo se někdy jezdit na školní výlety autobusy. Z Turnova jezdíval malý modrý autobus pana Jaroslava Tomsy s dřevěnými sedadly kolem dokola. Byl asi pro 20 - 30 osob. Děti se do něj vešlo ovšem mnohem víc.

Moje osobní vzpomínka platí takovému autobusovému školnímu výletu do Krkonoš, když jsem na konci školního roku 1932 - 1933 vycházel první třídu obecné školy v Chutnovce. Tenkrát to byl krásný výlet do Krkonoš pod vedením paní učitelky Marie Šulcové, při kterém jsme po našich nejvyšších českých horách našlapali i dostatek kilometrů pěšky „po svých“.

Druhý výlet, který byl pro mne - malého školáčka - velikým zážitkem a na který se jasně pamatuji, byl na Ještěd a do liberecké zoologické zahrady, kde veliký dvouhrbý velbloud políbil našeho pana řídícího učitele Vocásku tak nehorázně, že si musel jít umýt obličej, jak ho to zvíře oslintalo. Ta dětská vzpomínka se se mnou táhne celým životem. Víím, že jsme potom jeli ještě za Osečnou do Hamru na Jezeře, kde jsme se vozili po jezerní hladině malým parníčkem, možná to byl motorový člun - to už si nepamatuji. Ale byla to pro nás krása k nevypsání. Odtud jsem také napsal a poslal svou první pohlednici v životě - komu jinému než svému dědovi a babičce. Tatínek byl tenkrát na výletě s námi.

Vzpomínám si, jak starý pan řídící František Vocásek, rodák z Vyskře, nám zvědavým a zvědavým školáčkům vyprávěl o všem,, co jsme viděli kolem. A my jsme naslouchali, až nám oči z důlků vylézaly. To bylo před 66 léty - v červnu roku 1934.

Takové to tedy bývaly dříve výlety.